

Ranjit Ram, v Financial Commissioner, Revenue, Punjab and others (B. S. Dhillon, J.)

ਫੁਲ ਬੈਚ

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਐਸ. ਐਸ. ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ ਸੀ. ਜੇ., ਬੀ. ਐਸ. ਵਿੱਲੋ ਅਤੇ ਜੀ. ਸੀ. ਮਿੱਤਲ, ਜੇ. ਜੇ.

ਰਣਜੀਤ ਰਾਮ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ,

ਬਨਾਮ

ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਰੈਵੇਨਿਊ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰ, -

ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 3746.

15 ਮਈ 1981 ਈ.

ਪੰਜਾਬ ਲੈਂਡ ਰਿਫਾਰਮਜ਼ ਐਕਟ (1973 ਦਾ X)- ਸੈਕਸ਼ਨ 4, 5, 7, 8, 14, 15 ਅਤੇ 28— ਪੰਜਾਬ ਸਿਕਿਓਰਿਟੀ ਆਫ ਲੈਂਡ ਟੈਨਿਊਰਜ਼ ਐਕਟ (1953 ਦਾ X)— ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਅਤੇ 18— ਪੰਜਾਬ ਜ਼ਮੀਨੀ ਕਾਰਜਕਾਲ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ 1956- ਨਿਯਮ 8— ਪੈਪਸੂ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਭੂਮੀ ਐਕਟ (1955 ਦਾ XIII)—• ਸੈਕਸ਼ਨ 22, 32-ਏ ਅਤੇ 32-ਕੇ—ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਰਪਲੱਸ ਘੋਸ਼ਿਤ ਜ਼ਮੀਨ—ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਜਹਾਜ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ—ਅਜਿਹਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ—ਕੀ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰ ਲਈ ਮੁੜ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ—ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ — ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭੁੱਲ—ਕੀ ਉਸਨੂੰ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਆਡਿਟ ਪੁੱਤਰਾਂ ਲਈ- ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀਆਂ ਛੋਟਾਂ- ਕੀ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ-ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਖਰੀਦ ਮੁੱਲ ਨਿਰਧਾਰਤ- ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਤੋਂ ਘੱਟ ਇੰਨੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਰਕਮ—ਅਜਿਹਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ—ਕੀ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣਯੋਗ ਘੱਟ ਹੋਣ ਦੀ ਦਲੀਲ 'ਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਅਜੇ ਤੱਕ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਪ੍ਰਤੀ ਬਹੁਮਤ ਐਸ. ਐਸ. ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ, ਸੀ. ਜੇ. ਅਤੇ ਬੀ. ਐਸ. ਵਿੱਲੋ, ਜੇ., ਜੀ. ਸੀ. ਮਿੱਤਲ, ਜੇ. ਉਲਟ) ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਿਕਿਓਰਿਟੀ ਆਫ ਲੈਂਡ ਟੈਨਿਊਰਜ਼ ਐਕਟ, 1953 ਅਧੀਨ ਸਰਪਲੱਸ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਟੈਨੈਸੀ ਐਂਡ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਲੈਂਡਜ਼ ਐਕਟ, 1955 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਸਰਪਲੱਸ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ

ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਤੋਂ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ। ਲੈਡ ਰਿਫਾਰਮਜ਼ ਐਕਟ, 1972। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਕੋਲ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਤੇ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਨੁਮਤੀ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਦੁਬਾਰਾ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਅਤੇ 5 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਵੱਖ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਕੋਲ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਕੇਸ ਦੀ ਮੁੜ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਨੁਮਤੀ ਖੇਤਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ^ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ 4 ਅਤੇ 5 ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਇਸਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦਾ ਇੱਕ ਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਪੁੱਤਰ ਲਈ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ^{ਅਨੁਮਤੀ ਯੋਗ} ਸਨਮਾਨ ਚੁਣਨ ਦਾ ਵੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਸ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚੋਂ ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮਾਲਕੀ ਜਾਂ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਨਾਲ ਚੁਣੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਅਜਿਹੇ ਹਰੇਕ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਮਿਸਬਲ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਣਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦਾ ਕੇਸ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਧੀਨ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ

ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ' ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਅਨੁਮਤੀ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਸ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚੋਂ ਆਪਣੇ ਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰ ਲਈ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਚੁਣਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੀਆਂ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (1) ਅਤੇ (2) ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਬਾਕੀ ਉਪਬੰਧ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਹਨ। (ਪਰਾ ੭)।

ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕਲੈਕਟਰ 1975 PLJ 8.

ਓਵਰਰੂਲਡ।

ਨੋ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਦਾਇਰ ਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਅਣਗਹਿਲੀ ਨਾਲ ਸ਼ੀਮਤੀ ਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰ ਲਈ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਉਸਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਖੋਹਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨਾ।

Ranjit Ram, v Financial Commissioner, Revenue, Punjab and others (B. S. Dhillon, J.)

ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਸੰਯੁਕਤ ਰੀਡਿੰਗ ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਬਾਕੀ ਉਪਬੰਧ ਜੋ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਹਨ, ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਤਾਂ ਜੋ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 5(1) ਦੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਜੋ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ (ਪਰਾ 9)।

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਉਪਬੰਧ ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਧਾਰਮਿਕ ਜਾਂ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਇ II ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ* ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 27 ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28(1) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿਚਲੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਹੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਅਧਿਆਇ II ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਏ ਤੋਂ? ^{ਈਫਾਰਮਜ਼ ਐਕਟ ਨੂੰ} ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਪੁਨਿਆਬ 7 + ਪੀਪੀਯੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ^{ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ} ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਸਕੋਤ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਛੋਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜ਼ਮੀਨ ਅਨੁਮਤੀ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਿਸਦਾ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ ਸਟੈਂਡ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ (ਪਰਾ 15)

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਖਰੀਦਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 22 ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ। ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ. ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ, ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦਣ ਦਾ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਨੇ ਸਿਰਫ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੇਵਲ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ ਆਈਕਿਊ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 22 ਅਧੀਨ ਖਰੀਦ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਜੇ ਤੱਕ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੁਆਂਟਮ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਘਟਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 (1) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿੱਥੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਅਜੇ ਤੱਕ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 15(1) ਉਹਨਾਂ

ਕੇਸਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਜੇ ਤੱਕ ਪੈਦਾ ਹੋਣੇ ਹਨ ਪਰ ਉਹ ਕੇਸ ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ-ਮੁੜਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਿੱਟਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 15(1) ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਡਿਫਾਲਟ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ, ਜਿੱਥੇ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਜਿਸਨੇ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦੀ ਸੀ, ਉਹ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਅਜੇ ਤੱਕ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਬਕਾਏ ਵਜੋਂ ਵਸੂਲੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਜੋ ਹੁਣ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। (ਪਰਾ 16)।

(ਪ੍ਰਤੀ ਜੀ.ਸੀ. ਮਿੱਤਲ, ਜੇ., ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ) ਰੱਖੀ ਗਈ :

- (i) ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਜਿਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰਾਂ ਲਈ ਵੀ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(1) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਅਜਿਹੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਜ਼ਮੀਨਦਾਰ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ, ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 5(2) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਰਪਲੱਸ ਐਲਾਨੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ;
- (ii) ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਛੋਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚੋਂ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

(ਪਰਾ 34)।

ਹੋਬਲ ਮਿਸਟਰ ਜਸਟਿਸ ਗੋਕਲ ਚੰਦ ਮਿੱਤਲ ਅਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਭੂਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਿੱਲੋਂ ਦੀ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਯੋਗ I ^{TM} ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ. ਐਸ. ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ, ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਬੀ. ਐਸ. ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਹਿਮ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਜਸਟਿਸ ਜੀ.ਸੀ. ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਆਖਰਕਾਰ 15 ਮਈ, 1981 ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਸ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ।

226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਇਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਾਣਯੋਗ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਸਰਟੀਓਰੀ, ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਿੱਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਸਮਝੀ ਜਾ ਸਕਦੀ

Ranjit Ram, v Financial Commissioner, Revenue, Punjab and others (B. S. Dhillon, J.)

ਹੈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਰਾਹਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਸ ਦੀ ਸਥਿਤੀ : -

- (i) ਆਰਡਰਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰੋ ਅਨੁਲੱਗ P-2 ਤੋਂ PA;
- (ii) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਢੁਕਵੀਂ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਜੋ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ;
- (Ui) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦੇ ਬਕਾਏ ਵਜੋਂ ਕਿਸਤਾਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਤੋਂ ਅੰਤਰਿਮ ਰੋਕ ਦਿਓ ;
- (iv) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ ਮੁਕਤ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀਆਂ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿਓ;
- (v) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿਓ।

ਆਈ

ਕੇਪੀ ਭੰਡਾਰੀ ਅਤੇ ਜੀਆਰ ਮਜੀਠੀਆ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਸੁਰੇਸ਼ ਅੰਬਾ ਅਤੇ ਰਾਏ ਕਪੂਰ ਦੇ ਨਾਲ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਐਨਐਲ ਢੀਗਰਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ 5 ਤੋਂ 7 ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਬੀ.ਐਸ. ਢਿੱਲੋਂ, ਜੇ.

(1) 1973 ਦੇ ਐਲਪੀਏ ਨੰਬਰ 479 ਅਤੇ 1980 ਦੇ 221 ਅਤੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 1973 ਦੇ 264, 1979 ਦੇ 3746 ਅਤੇ 1980 ਦੇ 2172, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਆਮ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ: -

- (1) ਕੀ ਇੱਕ ਜ਼ਮੀਂਦਾਰ, ਜਿਸਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਪੰਜਾਬ ਸਿਕਿਉਰਿਟੀ ਆਫ ਲੈਂਡ ਟੈਨਿਊਰਜ਼ ਐਕਟ, 1953 ਤਹਿਤ ਸਰਪਲੱਸ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਲੈਂਡਜ਼ ਐਕਟ, 1955 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਤੋਂ ਅਜੇ ਤੱਕ ਵੀਡਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਕਟ, 1972 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(1) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਲਈ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ?

- (2) ਕੀ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਕਿਉਰਿਟੀ ਆਫ ਲੈਂਡ ਟੈਨਿਊਰਜ਼ ਰੂਲਜ਼, 1956 ਦੇ ਨਿਯਮ 8 ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀਆਂ ਛੋਟਾਂ, ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ?
- (3) ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦਣ ਵਾਲੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਤਹਿਤ ਅਜੇ ਤੱਕ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਬਕਾਏ ਰਾਹੀਂ ਵਸੂਲੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ *com* ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਰਕਮ ਹੁਣ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ?

(2) ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ, ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਸਰਪਲੱਸ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਮਲਕੀਅਤ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਪੁੱਤਰ ਹਨ, ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਇੱਕ, ਧਾਰਾ 4 ਅਤੇ 5 ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਜ਼ਾਜ਼ਤਯੋਗ ਖੇਤਰ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਗੌਰਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ 2 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1973 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਯਤ ਦਿਨ 24 ਜਨਵਰੀ, 1971 ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨੁਕਤਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ, ਇਹ

Ranjit Ram, v Financial Commissioner, Revenue, Punjab and others (B. S. Dhillon, J.)

ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਲਈ। ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਹਰ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ, ਭਾਵੇਂ ਨਾਬਾਲਗ ਹੋਵੇ ਜਾਂ

ਮੇਜਰ, ਉਸ ਦੇ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਜੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਪਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਰਪਲੱਸ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖਰੀਦੀ ਜਾਣ ਤੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਵਾਧੂ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਣਨਾ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਕਿਸ਼ਤ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਤੋਂ ਵੰਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਲੈਂਡਵ/ਨਰ ਸਰਪਲੱਸ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇੱਕ ਜ਼ਮੀਂਦਾਰ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਣਿਆ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਆਪਣੀ ਸਵੈ-ਖੇਤੀ ਲਈ ਅਨੁਮਤੀ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸਥਿਤੀ ਵੱਖਰੀ ਸੀ। ਹਰੇਕ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਉਕਤ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਉਹ ਰਕਬਾ, ਜੋ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੀ, ਨੂੰ ਸਰਪਲੱਸ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਵਾਧੂ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲੈ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਉਹੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਖੋਹ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਪਲੱਸ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲਈ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੋਂ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਕੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬੇ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ। ਇਹ ਹੋਰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਹਰੇਕ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਇਕਾਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਜ਼ਮੀਂਦਾਰ ਦਾ ਨਾਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਰੱਖਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਹ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਸ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ।

(3) ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜ਼ਮੀਨੀ ਡਿਕਲਾ ਸਰਪਲੱਸ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਧਾਰਨਾ, ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ

ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਨੁਮਤੀ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਦੀ ਇਕਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਵਿਦਾ ਹੈ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਢੰਗ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵੱਡੀ ਤਬਦੀਲੀ ਆਈ ਹੈ।

Ranjit Ram, v Financial Commissioner, Revenue, Punjab and others (B. S. Dhillon, J.)

(4) ਪੰਜਾਬ ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ 1972 ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਲਾਭਦਾਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: -

“ਐਸ. 3. (1) “ਨਿਯੁਕਤ ਦਿਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ 24 ਵਾਂ ਦਿਨ
ਜਨਵਰੀ, 1971;

(2) *****

(3) *****

(4) ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ "ਪਰਿਵਾਰ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ, ਪਤਨੀ ਜਾਂ ਪਤੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਇੱਕ ਵਿਆਹੇ ਨਾਬਾਲਗ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਧੀ ;

(5) *****

(6) *****

(7) “ਨਾਬਾਲਗ” ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੇ ਅਠਾਰਾਂ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਪੂਰੀ ਕਰ ਲਈ ਹੈ;

*****

*****

(10) "ਵਿਅਕਤੀ" ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ, ਪਰਿਵਾਰ, ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਬਾਡੀ, ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ, ਭਾਵੇਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸੰਸਥਾ ਜੋ ਜਾਇਦਾਦ ਰੱਖਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇ;

(ID

(12) *****

(13) *****

(14)

(15) *****

*****

"ਸਰਪਲੱਸ ਏਰੀਆ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਪਰਮਿਟ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖੇਤਰ ;

ਸ. 4. (1) ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ , ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿੱਚ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ।

(2) “ਇਜਾਜ਼ਤਯੋਗ ਖੇਤਰ” ਦਾ ਅਰਥ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ: -

- (a) ਯਕੀਨੀ ਸਿੰਚਾਈ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦੋ ਫ਼ਸਲਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ 'ਪਹਿਲੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ' ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ) , ਸੱਤ ਹੈਕਟੇਅਰ ਜਾਂ
- (b) ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਫ਼ਸਲ ਲਈ ਯਕੀਨੀ ਸਿੰਚਾਈ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ, ਗਿਆਰਾਂ ਹੈਕਟੇਅਰ; ਜਾਂ
- (c) ਬਰਾਨੀ ਜ਼ਮੀਨ। 20.5 ਹੈਕਟੇਅਰ; ਜਾਂ
- (d) ਬੰਜਰ ਜ਼ਮੀਨ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਵਰਗਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ, ਸਿੰਚਾਈ ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਦੀ ਤੀਬਰਤਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪੈਮਾਨੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ, ਸਬੰਧਿਤ ਮੁੱਲਾਂ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ। (a), (b) ਅਤੇ (c) 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਉਪਰੋਕਤ ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਖੇਤਰ 21.8 ਹੈਕਟੇਅਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਮੁਹੱਈਆ : -

- (i) ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਜਾਂ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਰਗਾਂ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਜਾਜ਼ਤਯੋਗ ਖੇਤਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿ ਇਹ 21.8 ਹੈਕਟੇਅਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ;
- (ii) ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਪੰਜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, ਪੰਜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇ ਹਰੇਕ ਮੈਂਬਰ ਲਈ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਦਾ ਇੱਕ ਪੰਜਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਤਿੰਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਵਾਧੂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।
- (3) ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਜਿੱਥੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਦਿਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਬਾਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ, ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਬਰਾਨੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।
- (4) (ੳ) ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੇਤੀ ਸਭਾ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਹਿੱਸਾ ਉਸਦੀ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਜਾਂ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੈ, ਜ਼ਮੀਨ ਸਮੇਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਹਰ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ;

Ranjit Ram, v Financial Commissioner, Revenue, Punjab and others (B. S. Dhillon, J.)

(ਅ) ਜਿੱਥੇ ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਨਾਲ

ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ, ਭਾਵੇਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।"

(5) ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਕੋਈ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੱਕ ਸੱਚ-ਮੁੱਚੀ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਤਬਾਦਲੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਵਿਕਰੀ, ਤੋਹਫ਼ੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਤਬਾਦਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਤਬਾਦਲੇ ਨੂੰ ਸਹੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤਬਾਦਲੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗੀ।

(6) ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਬੰਜਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਇੱਕ ਚੌਥਾਈ ਹੈਕਟੇਅਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੈਕਟੇਅਰ ਬਰਾਨੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(7) ਇਸ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ; ਐਕਟ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਵਿਰਾਸਤ, ਵਸੀਅਤ ਜਾਂ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਨਿਯਤ ਦਿਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

S. 5. ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਅਤੇ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ / • (1) ਹਰ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੋ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਦਿਨ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਮੌਰਗੇਜ਼ੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ਮੀਨ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਅਨੁਮਤੀ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰੇਗਾ। ਕੁਲੈਕਟਰ, ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਮੀਨ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਸਬੰਧਤ ਕੁਲੈਕਟਰਾਂ ਨੂੰ, ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਰੂਪ ਅਤੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਉਸ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀ ਜਾਂ ਉਸ

ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚੋਂ, ਅਜਿਹੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰਾ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਚੁਣਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅਜਿਹੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਮਲਕੀਅਤ ਜਾਂ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਨਾਲ ਚੁਣੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ, ਅਜਿਹੇ ਹਰੇਕ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਮੀਨ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਟਵਾਰ ਸਰਕਲ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਘੋਸ਼ਣਾ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(2) ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਸਵੈ-ਖੇਤੀ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗੀ ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਖੇਤਰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ, ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਰਪਲੱਸ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

S. 6. ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ।*- ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ।

(5) 7. *ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਅਤੇ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ।*— (1) ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੋ ਉਹ ਸਮਝੇ। ਫਿੱਟ, ਕੁਲੈਕਟਰ, ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਇੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ।

(2) ਜੇਕਰ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਜਾਂ ਫਾਈਲ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਝੂਠ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸਨੂੰ ਝੂਠਾ ਮੰਨਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ।, ਉਸਨੂੰ ਦੋ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ, ਜਾਂ ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ, ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

Ranjit Ram, v Financial Commissioner, Revenue, Punjab and others (B. S. Dhillon, J.)

(3) ਮਿਟਾਇਆ ਗਿਆ।

(4) ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ: -

(i) ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਫੈਸਲਾ, ਫਰਮਾਨ ਜਾਂ ਹੁਕਮ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਨਿਯਤ ਦਿਨ ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ;

(ii) ਕੋਈ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ, ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ;

ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

5. 8. ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਅਣਵਰਤੇ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵੈਸਟਿੰਗ। - ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ, ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ ਜਾਂ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਪਰ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਿਤ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ, ਜਿਸਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੱਕ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਮਿਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਸ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਬੋਝਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕਿ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦਾ, ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਹੱਕ ਅਤੇ ਹਿੱਤ ਉਪਰੋਕਤ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਕਬਜ਼ੇ ਨਾਲ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਸਿਰਫ਼ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਹੋਣਗੇ।

6. 9. ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ।— (1) ਕੁਲੈਕਟਰ, ਲਿਖਤੀ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ, ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਖੇਤਰ ਸਰਪਲੱਸ ਹੋ ਜਾਣ ਜਾਂ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸਰਪਲੱਸ ਹੋ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸੌਂਪਣ ਲਈ, ਉਸ 'ਤੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਦਸ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ, ਜੋ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ।

2.) ਜੇਕਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ

ਵਿਅਕਤੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਾਜਬ ਕਾਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੁਲੈਕਟਰ ਉਸ ਖੇਤਰ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਤਾਕਤ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

2. II ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ :- (1) ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ, ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਹੈ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ।

3. ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ, ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਕੀਮ ਤਿਆਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ -

(a) ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨਾ, ਜੋ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਅਤੇ

(b) ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਬੇਜ਼ਮੀਨੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਅਲਾਟਮੈਂਟ, ਕਿਸੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਪਰ ਪਹਿਲੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਦੋ ਹੈਕਟੇਅਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਅਲਾਟੀ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲਾ ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ, ਪਹਿਲੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਦੋ ਹੈਕਟੇਅਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।

(3) ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਸਕੀਮ ਉਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਹਨਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਹਨਾਂ 'ਤੇ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ। ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

(4) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਬਣਾਈ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਜੋੜ, ਸੋਧ, ਬਦਲ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(5) ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਵਿਰਾਸਤ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵਾਰਸ ਦੁਆਰਾ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕੋਈ ਤਬਾਦਲਾ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਿਪਟਾਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ, ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਐਕਟ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਨਿਵਾਸ ਜਾਂ ਇਸ ਐਕਟ

Ranjit Ram, v Financial Commissioner, Revenue, Punjab and others (B. S. Dhillon, J.)

ਅਧੀਨ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰੇਗੀ।

(6) ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 15 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਵਸੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਤੋਂ ਕਿਰਾਇਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਇਸਦਾ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਬਣ ਜਾਂਦਾ।

(7) ਜਿੱਥੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਿਆ ਹੈ, ਵਿਰਾਸਤ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਦੁਆਰਾ ਵਾਰਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਬਚਤ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਸ. 15- ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਚਤ:

(1) ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇੱਕ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਜੋ ਆਪਣੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਖਰੀਦਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ, ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 22 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਤੋਂ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ, ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਸਨ:

ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਮੁਹੱਈਆ : -

(2) ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਕਮ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ (ਦਰਾਂ ਅਤੇ ਉਪਕਰਾਂ ਸਮੇਤ) ਦੇ ਨੌਬੇ ਗੁਣਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਹੈਕਟੇਅਰ ਪੰਜ ਸੌ ਰੁਪਏ, ਜੋ ਵੀ ਘੱਟ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ

(11) ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਰਸਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਹੋਵੇਗੀ।

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਖਰੀਦ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲੇ ਪਹਿਲੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜੋ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਰਕਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਦਾ ਆਦਰ.

(3) ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਜਾਂ ਤਾਂ ਇੱਕਮੁਸ਼ਤ ਜਾਂ ਛਿਮਾਰੀ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੰਦਰਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ।

(4) ਸਾਰੀ ਰਕਮ ਜਾਂ ਇਸਦੀ ਪਹਿਲੀ ਕਿਸ਼ਤ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ, ਜਿੱਥੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਟੈਨੈਂਸੀ ਐਕਟ, 1887 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਵੇ।

(5) ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸ਼ਤ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਡਿਫਾਲਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ, ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਰਖਾਸਤ ਦੇਣ 'ਤੇ, ਭੂਮੀ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਬਕਾਏ ਵਜੋਂ ਵਸੂਲੀਯੋਗ ਹੋਵੇਗੀ।

(6) ਜੇਕਰ ਜ਼ਮੀਨ ਗਿਰਵੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਤਾਂ ਖਰੀਦ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਜ਼ਮੀਨ ਮੌਰਗੇਜ ਦੁਆਰਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਬੋਝ ਦੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਪਰ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੀ ਰਕਮ ; ਖਰੀਦ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਚਾਰਜ ਹੋਵੇਗੀ।

5. 17. ਬਕਾਇਆ ਹੁਕਮਾਂ, ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਨੋਟਿਸਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ:

ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਜਾਂ ਹੁਕਮ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਇਜ਼ੈਕਟਮੈਂਟ ਨੋਟਿਸ ਵੈਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਸਿਵਾਏ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਹ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ।"

ਸ. 26. ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ:

(1) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(2) * * * * *

5. 28. ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸੰਭਾਲਣਾ :

(1) ਪੰਜਾਬ ਸਿਕਿਉਰਿਟੀ ਆਫ਼ ਲੈਂਡ ਟੈਨਿਊਰਜ਼ ਐਕਟ, 1953, ਅਤੇ ਪੈਪਸੂ ਟੈਨੈਂਸੀ ਐਂਡ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਲੈਂਡਜ਼ ਐਕਟ, 1955 ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਹਨ, ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ, ਜਿਸਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ: -

(i) ਇਸ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਲੰਬਿਤ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੀ

Ranjit Ram, v Financial Commissioner, Revenue, Punjab and others (B. S. Dhillon, J.)

ਕਾਰਵਾਈ

ਐਕਟ, ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇਗਾ :

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕੇ, ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਤੇ ਪੈਪਸੂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੰਬਿਤ ਕੇਸ ਲੈਂਡ ਕਮਿਸ਼ਨ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ:

ਬਸ਼ਰਤ ਅੱਗੇ ਕਿ ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ;

- (ii) ਉਕਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂ ਝੱਲੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼;
- (iii) ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ, ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਜਾਂ ਦੇਣਦਾਰੀ ਉਕਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਖਰਚੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ, ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਜਾਂ ਦੇਣਦਾਰੀ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਉਪਾਅ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ, ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਜਾਂ ਦੇਣਦਾਰੀ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ;

"ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਉਪਾਅ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕੇ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਰੀ ਜਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।"

(5) ਰਿਫਾਰਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਸਕੀਮਾਂ 3 ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਅਨੁਮਤੀ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਆਈ ਹੈ। ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਹੁਣ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ

ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰ ਜਾਂ ਪੁੱਤਰਾਂ ਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇਹ ਪਹਿਲੂ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਲਈ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦਾ ਅਸਲ ਉਦੇਸ਼ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਵੰਡਣਾ ਅਤੇ ਬੇਜ਼ਮੀਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡਣਾ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਜ਼ਮੀਂਦਾਰ ਦੇ ਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰ ਕੋਲ ਕੋਈ ਜ਼ਮੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਰਕਬੇ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ, ਤਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਵੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚੋਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚੋਂ ਇਜਾਜ਼ਤਯੋਗ ਖੇਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰ. ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਬੇਜ਼ਮੀਨੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਬੇਜ਼ਮੀਨੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੋਵੇ।

(6) ਪਰ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਲਈ ਹੋਰ ਪੱਖਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਅਣਉਚਿਤ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੀ ਨਾਬਾਲਗ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਸੀ, ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਜ਼ਮੀਂਦਾਰ ਦੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਸਨ, ਜੋ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਇੱਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਇਜਾਜ਼ਤ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਸੀ। ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਹੁਣ ਖੋਹ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀ, ਪਤਨੀ ਜਾਂ ਪਤੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ, ਜੋ ਕਿ ਵਿਆਹੀ ਨਾਬਾਲਗ ਧੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨਿਰਭਰ ਹਨ। . ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਹੁਣ ਇਸਦਾ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਵੱਖਰੇ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

(7) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਜ਼ਮੀਂਦਾਰ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਵਾਧੂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖਰੀਦੀ ਨਹੀਂ ਗਈ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਸਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀਡਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ। ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈ ਕੇ ਇਸਦੀ ਮਾਲਕੀ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਿਤ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ, ਜਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਇਸ ਦਾ

Ranjit Ram, v Financial Commissioner, Revenue, Punjab and others (B. S. Dhillon, J.)

ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਜਾਂ ਮਿਤੀਆਂ ਨੂੰ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਜ਼ਿੰਮੇਦਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦਾ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਹੋਵੇਗਾ।

ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਤੋਂ ਵਾਧੂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਨਹੀਂ ਖੋਹੀ ਜਾਂਦੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਜ਼ਿੰਮੇਦਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਕੋਲ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਤੇ 5 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਨੁਮਤੀ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਦੁਬਾਰਾ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਅਤੇ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਦੁਬਾਰਾ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਅਤੇ 5 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਪ੍ਰਤੀ ਮਿਸਬਲ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਕੋਲ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਕੇਸ ਦੀ ਮੁੜ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ। ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ 4 ਅਤੇ 5 ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦਾ ਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਮਲਕੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚੋਂ ਅਜਿਹੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰਾ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਚੁਣਨ ਦਾ ਵੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਅਜਿਹੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਮਲਕੀਅਤ ਜਾਂ ਮਲਕੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ, ਅਜਿਹੇ ਹਰੇਕ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦਾ ਕੇਸ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਬਣੇਗਾ। ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਅਨੁਮਤੀ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਸ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਮਲਕੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚੋਂ ਆਪਣੇ ਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰ ਲਈ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਚੁਣਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਰਿਫਾਰਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (1) 2 ਅਤੇ (2) ਕੋਫਸੈਕਸ਼ਨ 55 ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਬਾਕੀ ਉਪਬੰਧ Iprocedural ਹੈ। ਇੱਕ ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਇਜਾਜ਼ਤਯੋਗ ਖੇਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਕਬਜ਼ੇ ਨਾਲ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ, ਦੂਜੀ, ਸਵੈ-ਖੇਤੀ ਵੰਡ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਸ਼ਾਮਲ

ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਤਰਜੀਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਰਪਲੱਸ ਘੋਸ਼ਿਤ ਜ਼ਮੀਨ, ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਉਸ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਗੇ। ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਿਤ ਸਰਪਲੱਸ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਲਈ ਘੋਸ਼ਣਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਦਾ, ਇਸ ਲਈ, ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਇਸ ਲਈ ਸਰਪਲੱਸ ਘੋਸ਼ਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰ ਲਈ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਚੁਣਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦਾ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ, ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰ ਲਈ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ। ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਦੇ ਆਪਣੇ ਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰ ਲਈ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਦਾਇਰ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹੀ ਖੋਹਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 7 ਕਲੈਕਟਰ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਹੋਣ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਇਜਾਜ਼ਤ ਯੋਗ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਦੋ ਸਾਲ ਤੱਕ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਨਾਲ, ਜੇ ਕਿ ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ। ਜੇਕਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰ ਲਈ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ 7 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2)

Ranjit Ram, v Financial Commissioner, Revenue, Punjab and others (B. S. Dhillon, J.)

ਵਿੱਚ. ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰ ਲਈ ਵੀ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗੀ; ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਸਦੇ ਹੱਕ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਸਦੇ ਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰ ਖੇਤਰ। ਬਾਲਗ ਭੋਜਨ ਲਈ ਵੀ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕਲੈਕਟਰ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦਾ ਆਪਣੇ ਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰ ਲਈ ਇਜ਼ਾਜ਼ਤ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੀ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਕੋਲ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਕੋਲ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਰਪਲੱਸ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਕੇਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਧਾਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਦਾਇਰ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਭੁੱਲ ਆਪਣੇ ਬਾਲਗ ਬੇਟੇ ਲਈ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਖੋਹ ਸਕੇਗੀ ਜਦੋਂ ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਅਨੁਮਤੀ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼। ਇਸ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਇਹ ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਸੰਯੁਕਤ ਰੀਡਿੰਗ ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗੀ। ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹਾਂ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਦੇ ਬਾਕੀ ਉਪਬੰਧ, ਜੋ ਕਿ ਚੋਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹਨ, ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਹਨ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਤਾਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 5(1) ਜੋ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਤੋਂ ਸਰਪਲੱਸ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 (1) ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਉਸ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਮਲਕੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚੋਂ ਆਪਣੇ ਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰਾ ਇਜ਼ਾਜ਼ਤਯੋਗ ਖੇਤਰ ਚੁਣਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਮਲਕੀਅਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮਾਲਕੀ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

(8) ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੋਣ ਤੋਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਦਲੀਲ ਦੀ ਖ਼ਾਤਰ ਇਹ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 5(1) ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਹਿੱਸਾ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰ ਲਈ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਦੀ ਚੋਣ

ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਠੋਸ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਅਨੁਮਤੀ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਦੂਜੇ ਹਿੱਸੇ (2) ਸੀ.ਓ.ਐਫ ਸੈਕਸ਼ਨ 55 ਉਸ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ੬ ਖੇਤਰ ਲਈ 1 ਉਸ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦਾ ਉਹ ਹਿੱਸਾ ਜੋ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰ ਲਈ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦਾ ਅਸਲ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਬਚਿਆ ਹਿੱਸਾ ਜੋ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਹੈ, ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਤਰੀਕਾ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਜਿਸ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ, ਸਵਾਲ ਨੰਬਰ 1 ਦਾ ਜਵਾਬ ਹਾਂ ਵਿਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(9) 1973 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 4074 ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ, ਜੋ ਕਿ 1978 ਦੇ ਐਲਪੀਏ ਨੰਬਰ 458 ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਨੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਨਫ਼ਤਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕਲੈਕਟਰ ਐਗਰੇਰੀਅਨ ਬਠਿੰਡਾ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (1) ਵਿੱਚ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਨੋਟਿਸ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਨਿਯਮਤ ਸੁਣਵਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਮੈਂ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਘੋਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਨਫ਼ਤਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਧਾਰ) ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸਹੀ ਨਜ਼ਰੀਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਬੇਸ਼ੱਕ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 4 ਅਤੇ 5 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਗਈਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 4 ਅਤੇ 5 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ। ਇਹ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਰਪਲੱਸ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਖੇਤਰ ਵੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇੱਕ ਸਰਪਲੱਸ ਘੋਸ਼ਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ, ਜਿਸਦਾ ਕੇਸ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਤੇ 5 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ, ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 4 ਅਤੇ 5 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ। ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਸਰਪਲੱਸ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਖੇਤਰ ਅੰਤਮ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਇਸ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਲਈ ਸਰਪਲੱਸ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਵੀਡਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਵੇਲੇ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੀ ਇਕਾਂਤ ਵਿਚ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਉਪਬੰਧ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਗਈਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 4 ਅਤੇ 5 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਸਪਸ਼ਟ

Ranjit Ram, v Financial Commissioner, Revenue, Punjab and others (B. S. Dhillon, J.)

ਇਰਾਦਾ ਸੀ ਕਿ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 4 ਅਤੇ 5 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 28(2) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਾਰੇ ਬਕਾਇਆ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਕੇਸ ਹੋਵੇ। ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰਾਂ ਦੇ ਕੇਸ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਤਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਹੈ

(1) 1975 PLJ 8 (DB).

ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸਿਰਫ ਦੋ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ: ਪਹਿਲਾ, ਉਹ ਕੇਸ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਿੱਟੇ ਗਏ ਹਨ, ਅਤੇ ਦੂਜਾ, ਉਹ ਕੇਸ ਜੋ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲੰਬਿਤ ਸਨ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਬਕਾਇਆ ਕੇਸਾਂ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਹੜਾ ਖੇਤਰ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਪਿਛਲੇ ਐਕਟਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲੰਬਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਅਤੇ 5 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਐਕਟ ਦੀ ਸਕੀਮ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਕੋਈ ਵੀ ਕੇਸ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਰਿਫਾਰਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਅਤੇ 5 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਅਤੇ 5 ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪ੍ਰੋਸੈਸ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਮਤਾ ਜਿੱਥੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸਰਪਲੱਸ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਕੇਸ ਜੋ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਤੇ 5 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਮੁੜ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਭਾਵੇਂ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਇਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਰਪਲੱਸ ਐਲਾਨਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਣਿਆ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਉਸੇ ਨੂੰ ਰੱਖਦਾ ਰਿਹਾ। ਮੈਂ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

(10) ਸਲਾਹ ਦੇ ਪ੍ਰੇਖਣ ਤੋਂ, ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 5(2), 8, 9(1), 11(2) ਅਤੇ 11(5) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦਗਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਸਵਾਲ ਨੰਬਰ 1 ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਦੂਜਾ। ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹਾਂ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਹਨ ਅਤੇ ਅਨੁਮਤੀ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਹੇਠ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(1) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਅਣਵਰਤੇ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨਿਵਾਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਖੇਡ ਹੋਵੇਗੀ ਭਾਵੇਂ ਸਵਾਲ ਨੰਬਰ 1 ਦਾ ਜਵਾਬ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਸਵਾਲ ਨੰਬਰ 1 ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਬੇਕਾਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਹਾਂ ਵਿੱਚ। ਸੈਕਸ਼ਨ 9(1) ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੀ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਅਤੇ 5 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 11 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ, ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਕੀਮ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 11 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਰਾਸਤ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕੋਈ ਤਬਾਦਲਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਨਿਪਟਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ, ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ! ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਨਿਵਾਸ ਜਾਂ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ। ਭਾਵੇਂ ਸਵਾਲ ਨੰਬਰ 1 ਦਾ ਜਵਾਬ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 11 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਪੂਰੇ ਹੋਣਗੇ। ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 28 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਵਿਵਸਥਾ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਅਨੁਮਤ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਕੋਲ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 4 ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(1) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁੜ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ।

(11) ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੈਂ ਸਵਾਲ ਨੰਬਰ 1 ਦਾ ਜਵਾਬ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇੱਕ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ, ਜਿਸਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਵਾਧੂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸਨੂੰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(1) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬਾਲਗ

Ranjit Ram, v Financial Commissioner, Revenue, Punjab and others (B. S. Dhillon, J.)

ਪੁੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਲਈ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

(12) ਸਵਾਲ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 32-ਏ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ, ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ, ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਉਲਟ, ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਪਣੀ ਨਿੱਜੀ ਕਾਸ਼ਤ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਰੱਖਣ ਜਾਂ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਕੁੱਲ ਅਨੁਮਤੀ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਪੈਪਸੂ ਦੀ ਧਾਰਾ 32-ਕੇ, ਕਾਨੂੰਨ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

"32-ਕੇ. (1) ਧਾਰਾ 32-ਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ- (i) ਬਗੀਚਿਆਂ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਖੇਤਰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ;

(ii) ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ, ਡੇਅਰੀ ਜਾਂ ਉੱਨ ਪਾਲਣ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਫਾਰਮ;

(iii) ਖੰਡ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਲਿਤ ਗਨੇ ਦੇ ਫਾਰਮ;

(iv) ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਫਾਰਮ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਖੇਪ ਬਲਾਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਭਾਰੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਥਾਈ ਢਾਂਚਾਗਤ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਟੁੱਟਣ ਨਾਲ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿੱਚ ਗਿਰਾਵਟ ਆਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ;

(v) ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੇਤੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ, ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਨੁਮਤੀ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ; ਅਤੇ

(1) ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਮੀਨਾਂ, ਜੋ ਕਿ ਉਹ ਪੈਪਸੂ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਭੂਮੀ (ਦੂਜਾ ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1956 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬਗੀਚਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਏਗਾ। ਸੀਡਿੰਗ ਦਸ ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ, ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਖੇਤਰ।

(2) ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਨੇ, ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੁਆਰਾ, ਇੱਕ ਬਾਗ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਖੇਤਰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (vi) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਾਗ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।), ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਭਾਲੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਧਾਰਾ 32-ਈ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਤ 'ਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ।

(3) ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, -

- (a) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (vi) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਛੋਟ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਗਾਏ ਗਏ ਬਾਗ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦੇਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਬਾਗ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ;
- (b) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ (i), (ii), (iii), (iv) ਅਤੇ (v) 'ਵਿੱਚ ਨਿਰਦਿਸ਼ਟ ਛੋਟਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਕੁਚਿਤ ਖੇਤਰਾਂ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਫਾਰਮਾਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬਾਗਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ,

Ranjit Ram v Financial Commissioner, Revenue, Punjab and others (G. C. Mittal, J.)

**ਰਣਜੀਤ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਮਾਲ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ
ਹੋਰ (ਬੀ. ਐਸ. ਵਿੱਲੋ, ਜੇ.)**

ਡੇਅਰੀ ਜਾਂ ਉੱਨ ਪਾਲਣ ਜਾਂ ਖੰਡ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜਾਬੰਦੀ ਵਾਲੇ ਗਨੇ ਦੇ ਫਾਰਮ ਜਾਂ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਫਾਰਮ ਜਾਂ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਮੀਨਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਛੋਟ ਦੇਣ ਵੇਲੇ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ;

(c) ਦੀ; ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (iv) 'ਵਿੱਚ ਨਿਰਦਿਸ਼ਟ ਛੋਟ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਏਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਫਾਰਮ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਗਲੀਆਂ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

(4) ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (iv) ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਖੇਤ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਪੈਪਸੂ ਭੂਮੀ ਕਮਿਸ਼ਨ 1956 ਸਾਲ ਲਈ ਹਾੜੀ ਅਤੇ ਸਾਉਣੀ ਦੀਆਂ ਵਾਢੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ 1 ਫਾਰਮ ਨੂੰ ਅਵਾਰਡ ਕਰੇਗਾ-

(a) ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਸੰਖਿਆ ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ, ਪ੍ਰਤੀ ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਫਸਲਾਂ ਦੇ ਝਾੜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਸਮੇਤ, ਜਿਸ ਲਈ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ।

ਹਰੇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਲਈ ed ਅਜਿਹੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ;

(b) ਹਰੇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਧਿਕਤਮ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅੰਕ ¹ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ;

(c) ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਲਈ ਅਵਾਰਡਿੰਗ ਅੰਕਾਂ ਵਿੱਚ, ਪੈਪਸੂ ਭੂਮੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਪ੍ਰਤੀ ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ;

- (d) 'ਅੰਕ' ਦਾ ਪੁਰਸਕਾਰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਵਾਢੀ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਸਲ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ;
- (e) ਫਸਲਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਖੇਤਰ ਜਿਸ ਲਈ ਮਿਆਰੀ ਝਾੜ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਸਲਾਂ ਬੀਜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰ' ਫਾਰਮ ਦੇ ਕੁੱਲ ਖੇਤਰ ਦੇ ਪੰਜ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹਨ, ਨੂੰ ਅੰਕ ਦੇਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਅਣਡਿੱਠ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ;
- (f) ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਲਈ ਕਿਸੇ ਫਾਰਮ ਨੂੰ ਅੰਕ ਦੇਣ ਲਈ, • ਹਰੇਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਔਸਤ ਨੂੰ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਲਈ ਉਸ ਫਾਰਮ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅੰਕ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ;
- (g) ਹਰੇਕ ਵਾਢੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅੰਕ ਦੇਣ ਲਈ, ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਹਰੇਕ ਫਸਲ ਹੇਠ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ, ਧਾਰਾ 32-ਐਨਐਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਉਲਟ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਸ ਸਮੇਂ 'ਮੌਜੂਦਗੀ' ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੀ ਵਾਢੀ ਦਾ;
- (h) ਅੰਕ ਦੇਣ ਵਿੱਚ, ਪੈਪਸੂ ਭੂਮੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਕਾਰਨ ਫਸਲਾਂ ਦੇ ਝਾੜ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਉਚਿਤ ਭੱਤਾ ਦੇਵੇਗਾ;
- (i) ਜਿੱਥੇ ਖੇਤ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਖੇਤਰ ਕਿਸੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਫਸਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਲਿਆਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਫਸਲਾਂ ਦੇ ਆਮ ਰੋਟੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪੈਪਸੂ ਭੂਮੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਸੰਖਿਆ ਤੋਂ ਕਟੌਤੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਫਾਰਮ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਸੌ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ;
- (j) ਕੋਈ ਵੀ ਫਾਰਮ ਜਿਸ ਨੂੰ 'ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਅੱਸੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਘੱਟ' ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (iv) ਦੇ ਤਹਿਤ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Ranjit Ram v Financial Commissioner, Revenue, Punjab and others (G. C. Mittal, J.)

- (5) ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (iv) ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਰੂਪ ਅਤੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫਸਲਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸੰਚਾਲਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੁਧਰੇ ਬੀਜਾਂ ਅਤੇ ਖਾਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਛਿੜਕਾਅ ਵਰਗੇ ਪੌਦਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਉਪਾਅ ਅਪਣਾਉਣ ਅਤੇ ਫਸਲਾਂ ਦੇ ਝਾੜ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- (6) ਸਬ ਸੈਕਸ਼ਨ (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (iv) ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਫਾਰਮ ਦੀ ਹਰ ਛੋਟ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਇੱਕ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗਿਆਨ ਜਾਂ ਵਿਹਾਰਕ ਤਜਰਬਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਜੋਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਭੱਤੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।
- (7) ਸਬ-ਸੈਕਸ਼ਨ (6) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਹਿਲੀ ਸਮੀਖਿਆ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਫਾਰਮ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦੇਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਲਗਾਤਾਰ ਦੋ ਸਮੀਖਿਆਵਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।
- (d), ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਫਾਰਮਾਂ ਦੀਆਂ ਛੋਟਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਬੋਰਡ ਉਪ ਧਾਰਾ (5) ਦੇ ਅਧੀਨ ਫਾਰਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇਗਾ ਅਤੇ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕੇ, ਦੇ ਸਮਾਨ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਐਕਟ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਛੋਟਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਛੋਟ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਅਤੇ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ **ਸਾਰੀਆਂ ਵਾਢੀਆਂ ਲਈ ਜਾਂ** ਲਗਾਤਾਰ ਦੋ ਵਾਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਸਮੀਖਿਆਵਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- (9) ਜੇਕਰ, 'ਕਿਸੇ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ' (1) (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (iv) ਦੇ ਤਹਿਤ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ

ਕੋਈ ਵੀ ਖੇਤਰ (ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਵਾਰਸ ਨੂੰ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲਿਆ ਹੈ? ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਖੇਤਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ, ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਜੇ ਕੋਈ, ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਸ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਹੈ, 'ਪ੍ਰਤੀ ਮਿਸਬਲ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬੋਰਡ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰ' ਨੂੰ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਫਾਰਮ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। (iv) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ, ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਬੋਰਡ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਵਾਰਸ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਖੇਤ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਛੋਟ ਸਬੰਧੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਵਿਰਾਸਤ ਦੀ ਮਿਤੀ.

(10) ਬੋਰਡ 'ਹਰੇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਫਾਰਮ ਦੀ ਛੋਟ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਵਾਪਸ ਲਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀ' ਉਪ-ਧਾਰਾ (9) ਅਧੀਨ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਖੇਤਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(11) ਉਪ-ਧਾਰਾ (10) ਅਧੀਨ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਲਾਹ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇਗੀ। ਜੇ

(12) ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫਾਰਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਛੋਟ ' ਬੋਰਡ ਦੀ ਸਲਾਹ 'ਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉਲੀਕੀ ਗਈ ਹੈ,

(a) ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਜ਼ਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤ ਦਾ ਸਾਰਾ ਖੇਤਰ; ਅਤੇ

(b) ਜੇ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਮਰ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤ ਦਾ ਸਾਰਾ ਖੇਤਰ, ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲਕ ਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਜੋ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਵਾਰਸਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੋਈ ਮਲਕੀਅਤ ਹੈ, ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ;

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਘੋਸ਼ਣਾ ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(13) ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ, 'ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ

Ranjit Ram v Financial Commissioner, Revenue, Punjab and others (G. C. Mittal, J.)

ਵਿਵਸਥਾ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕੇ, ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ।

(14) ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 52 ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕੋਈ ਵੀ ਨਿਯਮ 30 ਅਕਤੂਬਰ, 1956 ਤੋਂ ਪਿਛੇਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਣਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

(13) ਪੈਪਸੂ ਲੈਂਡ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਗਠਨ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 32-ਪੀ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਛੱਤ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 32-ਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 32-ਕੇ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ। ਧਾਰਾ 32-ਕੇ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ **ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ**, ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛੋਟ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ 1 ਦੇ ਅਧੀਨ ਛੋਟਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਿਰਫ ਇਕ ਹੋਰ ਵਿਵਸਥਾ ਧਾਰਾ 51 ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਧਾਰਾ (ਏ) ਤੋਂ (ਐਚ) ਵਿਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 51-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ, 26 ਜਨਵਰੀ, 1950 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਹਾਦਰੀ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਵੀ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(14) ^{iPunjabV Lawretherei} ਦੇ ਤਹਿਤ ਛੋਟਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਪਾਊਲਰ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਿਕਿਓਰਿਟੀ ਆਫ ਲੈਂਡ ਟੈਨਿਊਰਸ ਰੂਲਜ਼, 1956 ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਯਮਾਂ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ)। ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਭਾਗ ਕੁਝ ਖਾਸ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਸਰ ਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇਣ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਭਾਗ-HI ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ: -

(8) ਬਰੀਚਿਆਂ, ਚਾਹ ਦੇ ਬਾਗਾਂ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਬਾਗਾਂ ਦੀਆਂ ਕਲੋਨੀਆਂ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੱਲ ਰਹੇ ਖੇਤਾਂ ਦੀ ਛੋਟ।— (1) ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਵਾਧੂ ਰਕਬਾ ਚਾਹ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਜਾਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੱਲ ਰਹੇ ਖੇਤ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਫਾਰਮ ਉਹ, ਮਾਲ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ (632A.RI (II)-61/492, ਮਿਤੀ 13

ਫਰਵਰੀ 1961), ਜਾਂ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ, ਕਰਨਲ ਲੈਕਟਰ ਜਾਂ ਸਪੈਸ਼ਲ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਭੇਜੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਹੁਕਮ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ, ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜੋ ਕਦੇ ਵੀ ਹੋਵੇ ਪਹਿਲਾਂ, ਜਿਲੇ ਦੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਫਾਰਮ-ਜੇ ਦੇ ਨਾਲ ਫਾਰਮ H ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿਓ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਸਥਿਤ ਹੈ।

(2) ਉਪ-ਨਿਯਮ (1) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਗਾਰਡਨ ਕਲੋਨੀਆਂ ਅਤੇ ਚਾਰਡਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੁਲੈਕਟਰ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, , ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰੋ ਵਿਜ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ।

(9) ਛੋਟ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਮੇਟੀ।—
(1) ਫਾਰਮ H ਵਿੱਚ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਕੁਲੈਕਟਰ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖੁਦ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ, ਚੇਅਰਮੈਨ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਦੋਵੇਂ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਗੋ:- ਜੇਕਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਮਾਲ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਬੋਰਡ ਵਿੱਚ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਟੀ

(2) ਕਮੇਟੀ, ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਕੇਸ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਵੇਗੀ। ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰੇਗਾ, ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇਸਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰੇਗਾ।

ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮੱਤਭੇਦ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਬਹੁਮਤ ਵਿਚਾਰ 1 ਪ੍ਰਬਲ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਰਾਏ ਬਰਾਬਰ ਵੰਡੀ ਗਈ ਹੈ, ਚੇਅਰਮੈਨ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋਵੇਗਾ।

(10) ਵਿਚਾਰ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ

Ranjit Ram v Financial Commissioner, Revenue, Punjab and others (G. C. Mittal, J.)

ਫਾਰਮ H ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ”-

- (1) ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕਮੇਟੀ ਬਾਹਰ ਕੱਢੇ ਗਏ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖੇਗੀ:—■
  - (a) *****
  - (b) ਕੋਈ ਵੀ ਖੇਤਰ ਜੋ (* * * *) ਟੀ ਅਸਟੇਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ (* * * * *) ਟੀ ਅਸਟੇਟ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸੀ।
  - (c) ਕੋਈ ਵੀ ਖੇਤਰ ਜੋ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੱਲ ਰਹੇ ਫਾਰਮ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।
- (2) ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਫਾਰਮ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕਮੇਟੀ ਨਿਯਮ 11 ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਚਿੰਨ੍ਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੇਗੀ, ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਰਗੀਕ੍ਰਿਤ ਕਰੇਗੀ: -

ਕਲਾਸ ਏ ਜੋ ਫੁੱਟ ਨੂੰ 80 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਜਾਂ ਵੱਧ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਕਲਾਸ ਬੀ.-ਜੇਕਰ ਇਸ ਨੂੰ 60 ਤੋਂ 80 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਕਲਾਸ ਸੀ.—ਜੇਕਰ ਇਸ ਨੂੰ 60 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਘੱਟ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।
- (3) ((a) ਫਾਰਮ ਨੂੰ ਆਵਵੈਲ-ਰੂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਫਾਰਮ.
  - (1) ਸ਼੍ਰੇਣੀ 'ਬੀ' ਦੇ ਕਿਸੇ ਫਾਰਮ ਦੇ ਅਧੀਨ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਰਕਬਾ ਮਾਲਕ ਕੋਲ, ਉਸਦੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਬੇਦਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਂ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ।
  - (2) ਅਜਿਹੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਲਈ ਕਲਾਸ 'ਸੀ' ਦੇ ਫਾਰਮ ਅਧੀਨ ਪੂਰਾ ਖੇਤਰ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
- ^4) (* * * *)
  - (11) ਕਲਾਸੀ ਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਫਾਰਮਾਂ ਨੂੰ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਅਸਾਈਨਮੈਂਟ— (1) ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਫਾਰਮ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੰਕ 1,000 ਹੋਣਗੇ।
  - (2) ਉਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਯੋਗ ਹਨ ਉਹ ਅਨੁਸੂਚੀ A ਵਿੱਚ

ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਲਈ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਇਸ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ;

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ 'ਉਪਜ' ਲਈ ਨਿਸ਼ਾਨ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਕਮੇਟੀ ਅਨੁਸੂਚੀ B ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਮਿਆਰੀ ਪੈਦਾਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰੇਗੀ (ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਜਿਹੇ ਢੁਕਵੇਂ ਸਮਾਯੋਜਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ)

(11-A) ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੱਲ ਰਹੇ ਫਾਰਮਾਂ ਦੇ ਵਰਗੀਕਰਣ ਦਾ ਸੰਸ਼ੋਧਨ।— (1) ਨਿਯਮ 10 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (2) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਲਾਸ 'ਏ' ਜਾਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ 'ਬੀ' ਫਾਰਮਾਂ ਦੇ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਮੇਟੀ.

(3) ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲੀ ਸਮੀਖਿਆ ਜਨਵਰੀ ਅਤੇ ਫਰਵਰੀ ਦੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਫਾਰਮ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਤਾਂ ਕਿ ਇੱਕ ਮਿਆਦ ਪੂਰੀ ਨਾ ਹੋ ਸਕੇ। ਲਗਾਤਾਰ ਦੋ ਸਮੀਖਿਆਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦਾ ਦਖਲ ਹੋਵੇਗਾ।

(4) ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਨੂੰ ਨਿਯਮ 10 ਦੇ ਅਧੀਨ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਵੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਫਾਰਮ J1 ਵਿੱਚ, ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਏਜੰਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡਾਕ ਦੁਆਰਾ (ਬਕਾਇਆ ਰਸੀਦ)।

(5) ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਲਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਫਾਰਮਾਂ ਦੀਆਂ ਛੋਟਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕਮੇਟੀ ਫਾਰਮ J1 ਵਿੱਚ ਫਾਰਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇਗੀ ਅਤੇ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕੇ, ਉਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਕਰੇਗੀ ਜੋ ਕਿ ਗ੍ਰਾਂਟ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਲਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਖੇਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਛੋਟ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲੀ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਸਮੀਖਿਆਵਾਂ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਢੀ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ।

(6) ਜੇਕਰ, ਕਿਸੇ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਪਤਾ ਚਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 10 ਦੇ ਅਧੀਨ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਖੇਤਰ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਵਾਰਸ ਦੁਆਰਾ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਖੇਤਰ, ਜ਼ਮੀਨ, ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨਾਂ

Ranjit Ram v Financial Commissioner, Revenue, Punjab and others (G. C. Mittal, J.)

ਦੇ ਨਾਲ, ਜੇ ਕੋਈ, ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਸ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅਨੁਮਤੀ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਮੇਟੀ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ (ਵਾਰਸ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਛੋਟ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਬਾਹਰ ਕੱਢੇਗੀ। ਵਿਰਾਸਤ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਫਾਰਮ.

- (7) ਜੇਕਰ, ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਨਿਯਮ 10 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (2) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਰਗੀਕਰਣ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਫਾਰਮ ਦਾ ਪੂਰਾ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ, ਛੋਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਣ ਕਾਰਨ, ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪੁਨਰਵਾਸ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਰਕਲ ਮਾਲ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਘੋਸ਼ਣਾ ਜ਼ਮੀਂਦਾਰ ਜਾਂ ਵਾਰਸ ਨੂੰ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(15) ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਅਪੀਲ - ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ, ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਐਲਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅੰਤਿਮ ਹੋਵੇਗਾ।" ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਉਪਬੰਧ ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਧਾਰਮਿਕ ਜਾਂ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਚੈਪਟਰ-2 ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28(1) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਅਧਿਆਇ-2 ਦੇ ਅਧਿਆਇ ਜਾਂ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਇਸ ਅਧੀਨ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ, ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਨੁਮਤੀ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਛੋਟ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਛੋਟ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਛੋਟ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ ਤਾਂ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ;

ਉਕਤ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 4 ਅਤੇ 5 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਛੋਟਾਂ ਸਿਰਫ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਭਾਗ-3 ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਉਕਤ ਨਿਯਮ ਪੰਜਾਬ ਲੈਂਡ ਰਿਫਾਰਮਜ਼ ਰੂਲਜ਼, 1973 ਨਾਮਕ ਐੱਲ ਅਤੇ ਰਿਫਾਰਮਜ਼ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੇ, ਨੂੰ ਵੀ ਉਕਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 23 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਸਵੇਰੇ 7 ਵਜੇ (ਇਹ ਰਾਏ ਕਿ ਲੈਂਡ ਰੀ ਫਾਰਮ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਛੋਟਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

(16) ਤੀਜੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਉਪਬੰਧ, ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 22 ਅਧੀਨ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦਣ ਦਾ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਸਿਰਫ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੇਵਲ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 22 ਅਧੀਨ ਖਰੀਦ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਜੇ ਤੱਕ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਘਟਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 (1) ਦੇ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ਨਜ਼ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿੱਥੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਅਜੇ ਤੱਕ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸਾਰੀ ਰਕਮ ਜਾਂ ਇਸਦੀ ਪਹਿਲੀ ਕਿਸ਼ਤ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲੀਏ ਦੁਆਰਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਤੋਂ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਦੀਆਂ ਡਿਫਾਲਟ ਅਦਾਇਗੀਆਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਜ਼ਬਾਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਹੈ। ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਬਹਿਲ ਦੀ ਦਲੀਲ, ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਨਵੇਂ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਬਕਾਏ ਵਜੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸ਼ਤ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 18, ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਚੱਲੇਗੀ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ

Ranjit Ram v Financial Commissioner, Revenue, Punjab and others (G. C. Mittal, J.)

ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਬਾਰੇ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਜੇ ਖਰੀਦੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੀ ਹੈ ਜੋ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਜੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ ਕੇਸ ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਮੁੜ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਕਿਸ਼ਤ ਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਭੂਮੀ-ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਖੋਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵਸੂਲੀ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਸੰਗਤਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਸਮਾਨ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਸਾਰਥਕ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਸੰਗਤਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੁਕਮ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਸੰਗਤਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਵਸੂਲੀ ਦੀ ਵਿਧੀ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਅਵੈਧ ਹਨ, ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਧਾਰਾ (ii) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਕਤ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੀ ਧਾਰਾ (iii) ਲਈ ਵੀ ਸੰਦਰਭ ਲਾਭਦਾਇਕ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਝੱਲੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼, ਰੱਦ ਹੋਣ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ - ਨਿਰਧਾਰਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਬਕਾਏ ਵਜੋਂ ਡਿਫਾਲਟਡ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਦੇ ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲਕ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਧਾਰਾ (iii) ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੁਣ ਤੱਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ

ਗਏ ਜਾਂ ਖਰਚੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ, ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਨਾ ਹੋਣ, ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ, ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਦੇਣਦਾਰੀ ਸਬੰਧ । ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ, ਜਾਰੀ ਜਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ ਅਜੇ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਉਪਾਅ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕੇ, ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਥਾਪਿਤ, ਜਾਰੀ ਜਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। . ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭੂਮੀ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਬਕਾਏ ਵਜੋਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਡਿਫਾਲਟ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਦਾ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 28 ਦੀ ਇਸ ਉਪ ਧਾਰਾ ਦੁਆਰਾ ਬਚਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਣ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ, ਸਿੱਟਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲਕ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਡਿਫਾਲਟ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ. ਮੈਂ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਤੀਜੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ।

ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਸਾਰੇ ਕੇਸ ਹੁਣ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਬੈਚਾਂ ਅੱਗੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਰੱਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਆਰਡਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। **ਲਾਗਤਾਂ** ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ।

ਗੋਕਲ ਚੰਦ, ਮਿੱਤਲ, ਜੇ.

(17) ਬੀ.ਐਸ. ਢਿੱਲੋਂ, ਜੇ. ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਸਵਾਲਾਂ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 'ਤੇ ਆਏ ਤਰਕ ਅਤੇ ਸਿੱਟਿਆਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਲਈ ਕਾਇਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਸਵਾਲ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਜਵਾਬ ਦੇ ਨਾਲ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਇਸਦੇ ਆਪਣੇ ਕਾਰਨ ਦੇਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹਾਂ। ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ: -

1. ਪੰਜਾਬ ਲੈਂਡ ਰਿਫਾਰਮਜ਼ ਐਕਟ, 1972 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਪਰਮਿਸ਼ਨ ਯੋਗ ਰਕਬੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਬਕਾਇਆ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ, ਉਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਅਧੀਨ, ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰਾਂ ਲਈ, ਸਰਪਲੱਸ ਵਿੱਚੋਂ, ਪਰਮਿਟ ਯੋਗ ਖੇਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਿਕਿਊਰਿਟੀ ਆਫ਼ ਲੈਂਡ ਟੈਨਿਊਰਜ਼ ਐਕਟ, 1953, ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਟੈਨੈਸੀ ਐਂਡ ਐਗਰੀ ਕਲਚਰਲ ਲੈਂਡ ਐਕਟ, 1955 ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਿਤ ਖੇਤਰ, ਜਿਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਉਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੱਕ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਏ ਗਏ ਸਨ ?

Ranjit Ram v Financial Commissioner, Revenue, Punjab and others (G. C. Mittal, J.)

(18) ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ, ਪੰਜਾਬ ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ, 1972 (1973 ਦਾ ਐਕਟ ਨੰ. 10) ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ ਐਕਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਜਾਂ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਸਿਕਿਉਰਿਟੀ ਆਫ ਲੈਂਡ ਟੈਨਿਊਰਜ਼ ਐਕਟ, 1953 ਦੇ ਤਹਿਤ। (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਲਾਅ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ), ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਭੂਮੀ ਐਕਟ, 1955 ਦੇ ਅਧੀਨ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ)। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਰਪਲੱਸ ਰਕਬਾ ਐਲਾਨਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੱਕ ਅਤੇ ਅੱਜ ਤੱਕ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਿਤ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਸੀ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਸਰਪਲੱਸ ਐਲਾਨੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ। ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਏ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਾਧੂ ਰਕਬਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹੋਏ, ਧਾਰਾ 28(1) ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਉਹਨਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦਲੀਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ, ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਣਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ।

(19) ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਅਕਤੀਗਤ, ਭਾਵੇਂ ਨਾਬਾਲਗ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਵੱਡਾ, ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਖੇਤਰ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਉਸ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਇਕਾਈ ਵਜੋਂ ਕੋਈ ਧਾਰਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇ ਬਾਅਦ

ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਦੇ, ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਵਰਤੋਂ ਕੇਵਲ ਪੁਨਰਵਾਸ ਕੀਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ 'ਤੇ ਹੀ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ [ਵੇਖੋ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਹਰਿਆਣਾ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ। ਕਾਲਾ ਦੇਵੀ, (2)]। ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਣਿਆ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਤੋਂ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਦਾ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕੀ। ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੀ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ, ਭਾਵੇਂ ਨਾਬਾਲਗ ਜਾਂ ਵੱਡਾ, ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਇਕਾਈ ਵਜੋਂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਕੋਈ ਧਾਰਨਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਇਸ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਬੋਝਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਇੱਥੇ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਦਾ ਮਾਲਿਕ ਜਹਾਜ਼ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਥਕ ਰਾਜ ਮਾਲਕ ਬਣ ਗਿਆ। ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ।

(20) ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰੋਖਣ ਰਾਹੀਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਇਕਾਈ ਵਜੋਂ ਧਾਰਨਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ 3(4) 'ਪਰਿਵਾਰ' ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹੁਤਾ ਨਾਬਾਲਗ ਧੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਤੀ, ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 5 (15) 'ਸਰਪਲੱਸ ਏਰੀਆ' ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਇਜਾਜ਼ਤਯੋਗ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖੇਤਰ। ਸੈਕਸ਼ਨ 4 (1) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਰਮਿਟ ਯੋਗ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਰੱਖੇਗਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ 4(2) 'ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ' ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਦੀ ਗਣਨਾ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਦਾ ਕਿਰਾਇਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ 5(1) ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੋ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ ਜਾਂ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰੇਗਾ। ਸਬੰਧਤ ਕੁਲੈਕਟਰ ਜਾਂ ਕੁਲੈਕਟਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ। ਇਸ ਵਿਚ ਅੱਗੇ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਇਸ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਚੋਂ ਹਰੇਕ ਅਜਿਹੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਵੱਖਰਾ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਚੁਣਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀ ਜਾਂ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਨਾਲ ਹਰੇਕ ਅਜਿਹੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

(2) ਏਆਈਆਰ 1980 ਐਸਸੀ 309.

(21) ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ (ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਕੋਲ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ਮੀਨ ਹੋਵੇ) ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਅਨੁਮਤੀ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਕੋਲ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਸੀ ਜੋ ਜਾਂ ਤਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ ਜਾਂ ਅਨੁਮਤੀ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਅਨੁਮਤੀ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਕੀਆਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ

Ranjit Ram v Financial Commissioner, Revenue, Punjab and others (G. C. Mittal, J.)

ਵੱਧ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ, ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ, ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਇਕੱਠਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਇਕਾਈ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਸਲਈ, ਧਾਰਾ 5(1) ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਆਪਣੇ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਸ ਦੇ ਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰ ਹਨ। ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸਮੇਤ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਲਈ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਚੁਣਨ ਦਾ ਵੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

(22) ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ ਜੋ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਉੱਠਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ, ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀ ਕੁੱਲ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚੋਂ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚੋਂ ਆਪਣੇ ਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਵੀ ਚੁਣਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਸਰਪਲੱਸ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ, ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵੀ, ਜੋ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ। ਸਰਪਲੱਸ ਏਰੀਆ ਐਲਾਨਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਉਪਰੋਕਤ ਸਵਾਲ ਦਾ ਮੇਰਾ ਜਵਾਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ, ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ, ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਲਈ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਚੁਣਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚੋਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ, ਮੈਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 5(2), 8, 9(1), 11(2), 11 (5) ਅਤੇ 28 (2) (i) ਦੀ ਸੰਯੁਕਤ ਰੀਡਿੰਗ ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਦੋਵਾਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। , ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28 (2) (ii) ਅਤੇ 28 (2) (iii)। ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧ ਸੰਦਰਭ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਥੇ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ: -

2. . F ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ 3 ਖੇਤਰ

ਅਤੇ ਫਰਨੀਚਰਿੰਗ ਦੀ ਚੋਣ

ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਘੋਸ਼ਣਾ. (1) ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਹੈ. ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਬੰਧਕ ਵਜੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥਾ ਅਤੇ

ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਨੁਮਤ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਆਪਣੇ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਚੋਣ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰੇਗਾ, ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਮੀਨ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਸਬੰਧਤ ਕਲੈਕਟਰਾਂ ਨੂੰ, ਅਜਿਹੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਅਤੇ ਢੰਗ ਅਤੇ ਅੰਦਰ

ਅਜਿਹੀ ਮਿਆਦ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਹਰੇਕ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚੋਂ, ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਵੱਖਰਾ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਚੁਣਨ ਦਾ ਵੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੀ ਜਾਂ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਨਾਲ ਚੁਣੀ ਗਈ, ਅਜਿਹੇ ਹਰੇਕ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਮੀਨ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਟਵਾਰ ਸਰਕਲ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਘੋਸ਼ਣਾ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

5(2) ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਬਿਨਾਂ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ, ਦੂਜਾ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਸਵੈ-ਖੇਤੀ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗੀ, ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ, ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਰਪਲੱਸ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਖੇਤਰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰੇ, ਉਸ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਸੀ।

8. ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਅਣਵਰਤੇ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ - ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ, ਰਿਵਾਜ ਜਾਂ ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਲਈ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਪਰ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

Ranjit Ram v Financial Commissioner, Revenue, Punjab and others (G. C. Mittal, J.)

ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ, ਜਿਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ, ਉਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਸਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਨਿਵਾਸ ਸਾਰੇ ਬੋਝਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਅਨੁਮਤੀ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਉਪਰੋਕਤ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਹੱਕ ਅਤੇ ਹਿੱਤ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਨਾਲ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਸਿਰਫ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਹੋਣਗੇ,

9. ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ।— (1) ਕੁਲੈਕਟਰ, ਲਿਖਤੀ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ, ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਖੇਤਰ ਸਰਪਲੱਸ ਹੋ ਜਾਣ ਜਾਂ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸਰਪਲੱਸ ਹੋ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਥਿਤੀ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ, ਉਸ ਉੱਤੇ ਆਰਡਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਦਸ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ, ਜੋ ਕਿ ਆਰਡਰ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਉਸ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ।

*****

11. ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ।-(1) *

• * ◆ ◆

(2) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ, ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਕੀਮ ਤਿਆਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ,

(a) ਅਜਿਹੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵੰਡ; ਅਤੇ

- (b) ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਬੇਜ਼ਮੀਨੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਲਈ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਕਾਮੇ, ਇੱਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਦੋ ਹੈਕਟੇਅਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ ਪਹਿਲੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਖੇਤਰ, ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਅਲਾਟੀ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲਾ ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ, ਪਹਿਲੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਦੋ ਹੈਕਟੇਅਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ।

*****

* * * * *

- (5) ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਵਿਰਾਸਤ ਦੁਆਰਾ ਵਾਰਸ ਦੁਆਰਾ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਤਬਾਦਲਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ, ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਨਿਵਾਸ ਜਾਂ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰੇਗਾ।

*****

ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸੰਭਾਲਣਾ।—* *****

(!) *****

- (2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ, ਜਿਸਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ-

- (i) ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਲੰਬਿਤ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈਆਂ, ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਜੋ <ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਇਸ ਏ ਸੀਟੀ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇਗਾ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕੇ, ਜਾਰੀ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ

Ranjit Ram v Financial Commissioner, Revenue, Punjab and others (G. C. Mittal, J.)

ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਉਸੇ ਪੜਾਅ ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਸਨ।

Raniit Ram. v Financial Commissioner, Revenue. Punjab and
 others (G. C. Mittal, J.)

ਇਹ ਐਕਟ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ; ਅਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਪੈਪਸੂ ਭੂਮੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਲੱਬਿਤ ਪਏ ਕੇਸ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ:

ਇਹ ਬਸ਼ਰਤੇ ਅੱਗੇ ਕਿ ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ;

- (ii) ਉਕਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਝੱਲੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼;
- (iii) ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ, ਜ਼ਮਿੰਦਾਰੀ ਜਾਂ ਦੇਣਦਾਰੀ ਉਕਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ, ਜ਼ਮਿੰਦਾਰੀ ਜਾਂ ਜ਼ਮਿੰਦਾਰੀ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਉਪਾਅ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਹੈ , ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ, ਜ਼ਮਿੰਦਾਰੀ ਜਾਂ ਦੇਣਦਾਰੀ ਸਥਾਪਿਤ, ਜਾਰੀ ਜਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਉਪਾਅ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕੇ, ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ (ਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ।"

(23) ਜਦਕਿ ਇੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਤੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਸਦੇ ਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰਾਂ ਲਈ ਮਿਸਿੰਗ ਖੇਤਰ, ਸੈਕਸ਼ਨ 5 (2) ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਚੋਣ ਕਰਨ ਵੇਲੇ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਿਨਾਂ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਸਵੈ-ਖੇਤੀ ਅਧੀਨ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ, ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਡਿਕ ਲਾਰਡ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਨਾਹੀ ਹੈ। ਐਕਟ.

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚੋਂ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਪੂਰੇ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ, ਫਿਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਛੋਟ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚੋਂ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦੀ ਰੋਕ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਛੋਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚੋਂ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਰਲ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਹੀਏ ਤਾਂ, ਇੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰਾਂ ਲਈ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੋਂ। ਇਸ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਕੋਈ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਛੋਟਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਚੋਣ ਛੋਟ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚੋਂ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(24) ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 (1) ਨੇ ਇੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਮਿਟ ਯੋਗ ਖੇਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਉਪ-ਧਾਰਾ) ਦੁਆਰਾ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। 2) ਜੋ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਵਿਵਸਥਾ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਨੂੰ ਓਵਰਰਾਈਡ ਕਰੇਗੀ। ਮੈਂ ਇਸ ਦਲੀਲ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ, ਦੋਵੇਂ (ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ ਸਾਰਥਿਕ ਉਪਬੰਧ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕੋ ਭਾਗ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਦੋਵੇਂ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਰਾਏ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੀਆਂ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (1) ਅਤੇ (2) ਦੋਵੇਂ ਇਕੱਠੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਸੰਗਤਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਬਾਕੀ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ। ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਿਤ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ, ਜਿਸ ਦੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੱਕ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿਸ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ

ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਿਸੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚੋਂ ਆਪਣੇ ਅਨੁਮਤੀ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਧਾਰਾ 8 ਵਿੱਚ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਣਵਰਤਿਆ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲਏ ਜਾਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ 9(1) ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਹੁਕਮ ਦੇ ਕੇ, ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, 10 ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕਰੇ। ਆਰਡਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਦਿਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਧਾਰਾ 9 (2) ਦੇ ਅਧੀਨ, ਅਜਿਹੀ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ। ਦੁਬਾਰਾ ਫਿਰ, ਸੈਕਸ਼ਨ 11 (2) ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ, ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਐਕਟਾਂ ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਜੇਕਰ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਿਤ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ | ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਰਤਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰੇ ਹੁਕਮ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਣਗੇ, ਜਾਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਣਗੇ ਕਿ ਉਹ ਅਣਵਰਤੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਪਰ, ਧਾਰਾ 8, 9 ਅਤੇ 11(2) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਧਾਰਾ 28 ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ 'ਤੇ ਮਾਮਲਾ ਹੋਰ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ] ਧਾਰਾ 28(1) ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕੇਵਲ ਉਹਨਾਂ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ ਉਹ ਐਕਟ ਦੇ] ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਨਾਲ 'ਅਸੰਗਤ ਹਨ, ਧਾਰਾ 28 (2) (i) ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਬਚਤ ਧਾਰਾ। ਅਜੇ ਵੀ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਲੰਬਿਤ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ, ਭਾਵੇਂ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ 'ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਰਤੋਂ। ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਪੰਜਾਬ] ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਨ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ, ਭਾਵੇਂ ਨਾਬਾਲਗ ਜਾਂ ਵੱਡਾ, ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ, ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ] ਇੱਕ ਯੂਨਿਟ ਜੋ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ] ਅਤੇ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਹਨ। ਐਕਟ

ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਬਚਤ ਧਾਰਾ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲੰਬਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਟ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ] ਘੋਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਟ ਸੀ. ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਡੀਮਿੰਗ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਪਏਗਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹ ਐਕਟ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕੋਈ ਅਸੰਗਤਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਨਿਪਟਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ। ਪਹਿਲੀ ਵਿਵਸਥਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਸਾਰਥਿਕ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਗੀਆਂ, ਪਰ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੰਬੰਧੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਕਾਰਜਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸਨੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਨਾਮ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ■ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਦੂਜੀ ਵਿਵਸਥਾ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸਰਪਲੱਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ, ਧਾਰਾ (i) ਅਧੀਨ ਖੇਤਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨਵੇਂ ਨਿਰਧਾਰਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ. ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਭਾਵ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ। ਐਕਟ. ਇਸ ਲਈ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਨਾਲ ਹਰ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਿਤ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ, ਭਾਵੇਂ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੱਕ ਵਰਤਿਆ ਨਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਐਕਟ ਦਾ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ, 'ਅਜੇ ਵੀ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਬਣਿਆ ਰਹੇਗਾ', ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਅਧੀਨ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈ ਕੇ ਹਾਸਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 9 ਅਧੀਨ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਇਹ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ

ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚੋਂ, ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਦੇ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਛੋਟ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰਾਂ ਲਈ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਉਸਨੂੰ ਛੋਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚੋਂ ਆਪਣੇ ਲਈ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਕਿਸੇ ਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰ ਲਈ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ ਧਾਰਾ 28(2) (ii) ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਵੀ ਬਚਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਰਪਲੱਸ ਰਕਬੇ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨਾਲ ਬਚਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੈਕਸ਼ਨ 5(2) ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਛੋਟ ਵਾਲੇ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚੋਂ ਵੀ ਚੁਣਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਦਕਿ ਧਾਰਾ 28 (2) (iii) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ। ਐਕਟ ਦੇ, ਅਧਿਕਾਰਾਂ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ, ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ, ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂ ਖਰਚੇ ਗਏ ਸਨ, ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਉਪਾਅ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ, ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਜਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਭਾਵੇਂ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲੰਬਿਤ ਸੀ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਪੀਲਾਂ, ਹੋਰ ਅਪੀਲਾਂ ਅਤੇ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ 'ਵਿੱਚ' ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਸਨ। ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਅਸਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ।

(25) ਜੇਕਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਨੂੰ ਸੰਪਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਤਰਕਸੰਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚੋਂ ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰਾਂ ਲਈ ਵੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਿਤ ਅਣਵਰਤਿਆ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਸਮੇਤ, ਨਿਯਤ ਦਿਨ 'ਤੇ, ਪਰ ਸ਼ੰਕਾ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਪਬੰਧ ਕਰਕੇ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਬਣਾਇਆ। ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਛੋਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਪਵਾਦ ਦੇ ਅਧੀਨ। ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਨੂੰ 'ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ

ਵਿੱਚ ਵੀਡਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ | ਮੌਜੂਦਾ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਪਰਿਵਰਤਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 'ਅਤੇ' ਸ਼ਬਦ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਕੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਕਾਮੇ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ, ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਵੀਸ਼ੋ ਨੂੰ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ, ਫਿਰ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਕੀ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਭਾਗ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਸਾਰਥਿਕ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਹੈ? ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਨੁਮਤੀ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਨੁਮਤੀ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਵਿਧੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਲਾਭਕਾਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਪੂਰੀ ਧਾਰਾ 5 ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ ਕਿ ਜੇ ਭਾਗ ਨੂੰ ਦੋ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਵੱਖਰੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨੀ ਅਯੋਗ ਹੈ। ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਵੀ, ਮੇਰਾ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲਈ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰਾਂ ਲਈ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਛੋਟ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਸਰਪਲੱਸ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਖੇਤਰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਨਿਪਟਾਰਾ ਜੋ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੀਮਤੀ ਹੈ। ਜਾਂ ਐਕਟ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਨਿਵਾਸ ਜਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੋ ਅਪਵਾਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਹ ਅਪਵਾਦ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਜੇ ਜ਼ਮੀਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਾਰਸ ਦੁਆਰਾ ਵਿਰਾਸਤੀ ਟੈਂਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਵਾਰਸਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧੂ ਰਕਬੇ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਨਵੀਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਕੇਸ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਅੱਗੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਇੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਨੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣਾ ਪੂਰਾ ਇਜ਼ਾਜ਼ਤ ਖੇਤਰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਅਣਉਪਯੋਗੀ ਐਡ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਰਹਿ ਗਿਆ ਸੀ। , ਉਹ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਣਵਰਤੇ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚੋਂ ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰਾਂ ਲਈ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਛੋਟ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ। ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਨੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਅਣਵਰਤੇ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਡਿਸਪੋਜ਼ਿਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਵੀ ਉਕਤ ਟਰਾਂਸਫਰ ਜਾਂ ਨਿਪਟਾਰਾ ਨੂੰ ਅਣਡਿੱਠ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ; ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੀ ਉਪ-

ਧਾਰਾ (5) ਅਤੇ ਇਹ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇੱਕ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਾਧੂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਅਣਵਰਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚੋਂ ਆਪਣੀ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਪੂਰੇ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ। . ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਣ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ, ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ (ਐਕਟ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਨਿਵਾਸ ਲਈ ਅਤੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗਾ।

(26) ਫਿਰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 4(1), ਧਾਰਾ 4(2) ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰਾਂ ਲਈ ਵੀ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਚੁਣਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ (ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ) ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਿਤ ਅਣਵਰਤੀ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ। ਜੇਕਰ ਧਾਰਾ 5 ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਗੁਣ ਹੋ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਦਲੀਲ ਪਰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਧਾਰਾ 4 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਭਾਵੇਂ ਚੋਣ 'ਤੇ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਆਪਣੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰ ਲਈ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਉਸੇ 'ਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਰਹਿਣਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਅਧੀਨ ਐਲਾਨੇ ਅਣਵਰਤੇ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚੋਂ ਆਪਣਾ ਅਨੁਮਤੀ ਖੇਤਰ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਛੋਟੇ ਦਿੱਤੇ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ। ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਦੋ-ਗੁਣਾ ਸੀ। ਇੱਕ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 (2) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੱਦ ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚੋਂ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਚੋਣ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਖੇਤਰ ਅਤੇ, ਦੂਜਾ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਲਈ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਕੁੱਲ ਖੇਤਰ ਧਾਰਾ 4(2) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਹੋਵੇਗਾ। . ਜੇਕਰ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਆਪਣੇ ਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਚੁਣਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਲਈ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ!

ਉਸਦੇ ਜਵਾਬੀ, ਸਹੁਰਾ, ਵੀ ਉਸਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਇਸਲਈ, ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਮਤੀ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤਾਂ ਲਈ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਅਤੇ 5 ਦਾ ਮੇਲ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(27) ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ I 2 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1976 ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ 24 ਜਨਵਰੀ, 1971 ਦੇ ਦਿਨ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਜਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 (5) ਅਤੇ (7) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਦਿਨ 'ਤੇ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਵਿਕਰੀ, ਤੋਹਫੇ ਜਾਂ ਸੱਚਮੁੱਚ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਤਬਾਦਲਾ ਜਾਂ ਨਿਯਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਰ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਬਾਦਲੇ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 (5) ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਦਿਨ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰਰਾਜੀ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੱਚਮੁੱਚ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(1) ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਮਤਲਬ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਤਬਾਦਲਿਆਂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਉਸਦੀ ਮਾਲਕੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਅਣਡਿੱਠ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 (5) ਅੱਗੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਸਰਪਲੱਸ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

I

ਐਕਟ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਤਾਇਨਾਤੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਤਬਾਦਲੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਦੋ ਅਪਵਾਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇੱਕ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਸਰਾ ਵਿਰਾਸਤ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵਾਰਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਲਈ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਰਾਜ ਅਤੇ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਵਾਰਸ ਜਾਂ ਵਾਰਸਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ। ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਸਥਿਤੀ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ

ਧਾਰਾ 10-ਏ (ਬੀ) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 (5) ਦੇ ਸਮਾਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭੂਮੀ-ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਨਿਵਾਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਜਾਂ ਨਿਪਟਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੇ ਹੋਏ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(2) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਚੋਣ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਪੰਜਾਬ, ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ, ਭਾਵੇਂ ਕਬਜ਼ਾ ਨਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੱਕ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ, ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਲਈ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰਾਂ ਲਈ ਅਨੁਮਤੀ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(1) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਦਾ ਮਾਲਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 5 (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਜਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ 'ਐਕਟ' ਅਧੀਨ ਨਵੀਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਪਵੇਗੀ ਪਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਖੇਤਰ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਿਤ ਸਰਪਲੱਸ ਅਛੂਤ ਰਹੇਗਾ ਅਤੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਵੀ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਬਣਿਆ ਰਹੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਜਿਸ ਨੇ ਨਿਯਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣਾ ਪੂਰਾ ਇਜ਼ਾਜ਼ਤ ਖੇਤਰ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ 'ਤੇ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੱਕ ਕਬਜ਼ਾ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ, ਜੋ ਕਿ ਸੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਫਿਰ ਭਾਵੇਂ ਧਾਰਾ 5 (1) ਹੋਵੇਗੀ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚੋਂ ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਲਈ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ, ਪੂਰੇ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28(1) ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਸਿਰਫ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਐਕਟ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਸਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਿਤ ਸਾਰਾ ਵਾਧੂ ਰਕਬਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਬਾਕੀ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 (1) ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਧਾਰਾ 7 ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ। ਫਿਰ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ

ਧਾਰਾਵਾਂ 8, 9, 11 (2) ਅਤੇ 11 (5) ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਐਕਟਾਂ ਅਧੀਨ ਸਰਪਲੱਸ ਰਕਬਾ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਬਣਿਆ ਰਹੇਗਾ। ਇਹ ਐਕਟ ਅਤੇ ਇਹ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਦੁਬਾਰਾ ਫਿਰ, ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 28(1), 28(2) (ii) ਅਤੇ (iii) ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 10-ਏ (ਬੀ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਤਬਾਦਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। . ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 (5) ਦੇ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 10-ਏ (ਬੀ) ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚਲੇ ਵਾਧੂ ਰਕਬੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸੌਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਵਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਉਸ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਆਖਿਆ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨੀ ਸੁਧਾਰਾਂ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਲਾਹੇਵੰਦ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਖੋਹ ਲਵੇਗੀ।

(28) ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 7 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 7 (i) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਉਹ ਹੋਵੇ ਜਿੱਥੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਖੁਦ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਦੋਵਾਂ ਉਪ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਪਲ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 5 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 4 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸਲਈ, ਧਾਰਾ; 7(1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਜ਼ਮੀਨਦਾਰ ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰਾਂ ਲਈ ਵੀ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ 5 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਅਸਫਲਤਾ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਲਈ ਵੱਖਰੇ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ, ਸਿਰਫ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 (2) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ, ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(1) ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਅਨੁਮਤੀ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਕਸੂਰ ਜ਼ਮੀਨਦਾਰ ਦਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਜੁਰਮਾਨਾ ਉਸ 'ਤੇ ਹੀ ਦਿੱਤਾ

ਗਿਆ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰਾਂ 'ਤੇ। ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਆਪਣੇ ਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰਾਂ ਲਈ ਪੂਰੀ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਚੁਣਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਧਾਰਾ 7 (2) ਵਰਗੀ ਇੱਕ ਵਿਵਸਥਾ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਜਿੱਥੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਗਲਤੀ ਲਈ, ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਵਾਇਰਸ ਦੇ ਟੈਸਟ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਰਵਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸੁਭਾਅ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜੋ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਘਟਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 7 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਅੱਗੇ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ, ਫਰਮਾਨ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ, ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਾਲੇ, ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪੰਜਾਬ, ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬੀਨ ਸਰਪਲੱਸ ਘੋਸ਼ਿਤ ਜਾਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਹੋਰ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਅਧੀਨ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕੁਲੈਕਟਰ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਛੂਹ ਸਕਦਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਐਕਟ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ, ਫਰਮਾਨ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼, ਜੋ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਵੀ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(29) ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਦੇ ਨਾਲ, ਮੈਂ ਬੀ.ਐਸ. ਵਿੱਲੋ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਤਰਕ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ :-

“ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੋਂ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 4 ਅਤੇ 5 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।

ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ. ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਅੰਤਿਮ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਜਾਂ ਟਾਇਰ ਲੈਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਮੇਰੇ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਮਾਲਕ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਸਰਪਲੱਸ ਨੂੰ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ

ਸਕੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।"

ਪਰ, ਸਾਰੇ ਆਦਰ ਨਾਲ, ਮੈਂ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਤਰਕ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਐਕਟ ਦੇ ਦਰਜ ਹੋਣ 'ਤੇ 10 ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ। ਛੋਟੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਅਚਨਚੇਤ ਵਿਆਖਿਆ ਜਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੈਕਸ਼ਨ O<D) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇ ਲਈ ਐਮਐਸਐਲੀ ਲਈ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹਰੇਕ ਜਾਂ ਐਮਐਸ ਬਾਲਗ ਨੂੰ ਵੀ ਰੋਕ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੁੱਤਰਾਂ ਪਰ ਵਿਨਿਲ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ, ਮਨਾਤੇ ਓਈ ਸੈਕਸ਼ਨ; ਬਰਫਬਾਰੀ ਦੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬ ਨਾਮ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਪਾਅ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਸਰਪਲੱਸ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਕਬੇ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। , ਬਾਹਰ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਪਾਅ ਦੇ ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ, ਅਰੰਭ ਜਾਂ ਐਕਟ 'ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਸੀ, ਉਹੀ ਨਤੀਜਾ ਸੈਕਸ਼ਨ ਏ. 1 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਮਾਨ ਸਮਾਨਤਾ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਤਕਰੇ ਦੇ ਬਿਨਾਂ, ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਆਮ ਤਬਾਦਲੇ, ਸੁਭਾਅ, ਫੈਸਲਿਆਂ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ਾਂ, ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨਿਵਾਸ ਅਤੇ ਉਪਯੋਗ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਭਾਵੇਂ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ, ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ, ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਹਾਉ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਘੋਸ਼ਣਾ ਓਏ ਮਾਯੂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। . ਇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਹਾਉਸ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਨਾਮ ਅਧੀਨ ਐਲਾਨਿਆ ਸਰਪਲੱਸ ਏਰੀਆ ਵੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸਰਪਲੱਸ ਏਰੀਆ ਬਣਿਆ ਰਹੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਇਹ ਕੇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚੋਂ ਕਦੇ ਵੀ ਪ੍ਰਤੀ ਮਿਜ਼ਾਈਬਲ ਖੇਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ , ਇਸਲਈ, ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਹੀ ਜਾਂ ਵੱਧ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੇਕਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਨੂੰ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੁਬਾਰਾ ਖਿੱਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਜਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਤਾਜ਼ਾ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 8 ਦੀ ਇਕਸਾਰ ਵਿਆਖਿਆ ਇਹ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਾਰਾ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰਹੇਗਾ, ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਬਣਿਆ ਰਹੇਗਾ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗਾ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਹੀ ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਨੂੰ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਕੀ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਜਿਸਦਾ ਕੇਸ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ:

ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ, ਜਿਸਦੀ ਵਰਤੋਂ (ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ, ਇਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ) ਜਿਸ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਬੋਝਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੈ, * * * »

ਮੈਂ ਧਾਰਾ 8 'ਤੇ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ ਰੱਖਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਇਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੀ.ਐਸ. ਢਿੱਲੋਂ, ਜੇ.

(30) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ) 5(1)d ਦੇ ਨਾਲ ਰੀਡਿੰਗ ਰੀਡਿੰਗ 5 11(5) ਦੀ ਰੀਡਿੰਗ ਇਹ ਦਰਸਾਏਗੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਇੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਧਾਰਾ 5(1) ਅੱਗੇ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ, ਇੱਕ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 5 ਤੋਂ 7 ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਰ, ਇਸ ਨਾਲ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਹਿਲੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਨ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ। ਮੁੜ ਐਲਾਨਿਆ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਘਟਨਾ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਰਪਲੱਸ ਰਕਬਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 9 ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਤੋਂ

Ranjit Ram v Financial Commissioner, Revenue, Punjab and others (G. C. Mittal, J.)

ਪਹਿਲਾਂ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਹ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦਾ ਖੇਤਰ ਸੈਕਸ਼ਨ 11(5) ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਦੀ ਨਵੀਂ ਚੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚੋਂ ਚੋਣ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਪਰ ਉਸਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਸਿਮਲਰ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 10-ਏ (ਬੀ) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਇਹ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ, ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਰਾਜ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਅਧੀਨ ਦੋ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਹ ਜਿੱਥੇ ਆਗਿਆਯੋਗ ਖੇਤਰ ਹੋਣ। ਜਾਂ ਤਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਖੁੱਲ੍ਹ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਦਾ ਨਵਾਂ ਨਿਰਧਾਰਨ ਹੋਵੇਗਾ।

(31) ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 11 (5) ਅਤੇ 11 (7) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵੱਲ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ *ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜੀ. ਅਜੀਤ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ*, (3)। ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਧਾਰਾ 11(5) ਉਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿੱਥੇ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਖੁੱਲ੍ਹਣ 'ਤੇ ਅਤੇ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ। ਰਾਜ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਧਾਰਾ 11 (7) ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿੱਥੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਵਾਰਸਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਨਿਰਧਾਰਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 (5) ਤਿੰਨੋਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ, ਅਰਥਾਤ, ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ, ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਐਕਟ, ਜ਼ਮੀਨਦਾਰ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਵਾਰਸਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਪਲੱਸ ਰਕਬਾ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਇਸਦੀ ਸਹੀਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਖੜੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ

ਲਈ ਇਸਦੀ ਸੁੱਧਤਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਸਰਪਲੱਸ ਰਕਬਾ, ਜੋ

(3) 1980 PLJ 354.

ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰਹੇਗਾ, ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਵਾਸ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਐੱਫ.ਏ. ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਸਿਰਫ ਦੋ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨਾ। ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ।

(32) **ਨਫ਼ਤਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਕਲੈਕਟਰ, (ਸੁਪਰਾ)** ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਜੋ ਵਿਚਾਰ ਉੱਪਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨਿਯਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗਲਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਕਲੈਰੀਕਲ ਗਲਤੀ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੰਨਾ 11 ਦੇ ਹੇਠਾਂ, ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:—•

“ਜੇਕਰ ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਬੋਝਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਣਗੇ, ਯਾਨੀ ਕਿ 24 ਟੀ.ਬੀ. ਜਨਵਰੀ, 1972।

ਨਿਯਤ ਮਿਤੀ 24 ਜਨਵਰੀ, 1971 ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਨਿਵਾਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ ਆਰ.ਓ.ਐਫ. ਐਕਟ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ। ਇਹ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਵਾਸ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਿਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਲਈ, ਨਿਵਾਸ ਨਿਯਤ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਮੈਂ ਐੱਮ.ਆਰ. ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਆਰ.ਐੱਨ. ਮਿੱਤਲ, ਜੇ.ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

(33) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ

Ranjit Ram v Financial Commissioner, Revenue, Punjab and others (G. C. Mittal, J.)

ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਆਈ

(34) ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੈਂ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਅਟੱਲ ਸਿੱਟਿਆਂ ਦਾ ਸਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ: -

- (i) ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ, ਜਾਂ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਸੀ। ਐਕਟ (ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ) ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਧਾਰਾ 8 ਦਾ ਗੁਣ;
- (ii) ਕਿ ਇੱਕ ਜ਼ਮੀਨਦਾਰ ਜੋ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਰਮਿਟ ਯੋਗ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਤੇ ਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰਾਂ ਲਈ ਵੀ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(1) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਅਜਿਹੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ, ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਰਪਲੱਸ ਐਲਾਨੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 5(2) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ;
- (iii) ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਛੋਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚੋਂ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ;
- (iv) ਕਿ ਧਾਰਾ 7(1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(1) ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 5(1) ਦੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਅਤੇ 5(2) ਅਤੇ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਜਾਜ਼ਤਯੋਗ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ;

(v) ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 (2) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜੁਰਮਾਨਾ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ;

(vi) ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੀ ਮੌਤ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਦਾ ਨਵਾਂ ਨਿਰਧਾਰਨ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਾਰਸਾਂ ਦੇ ਅਤੇ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਅਧੀਨ, ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਦੇ ਵੀ, ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਐਕਟ, ਉਪਰੋਕਤ ਅਪਵਾਦ ਦੇ ਸੀਜੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 (7) ਦੇ ਕਾਰਨ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ;

(vii) ਜਦੋਂ ਕਿ ਵਾਧੂ ਰਕਬਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ, ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਘੋਸ਼ਿਤ ਵਾਇਰ ਓਨਰ, ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੈਨ ਜਾਂ ਤਨੇ ਰਾਨੂ ਬਾਹਰ ਓਈ ਉਹੋ ਪਰਿਸੀਬਲ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਲਾਗੂ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਨਤੀਜਾ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੇ 'ਤਿੰਨ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ' ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ, ਰਾਜ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀ ਮਿਸਬਲ ਖੇਤਰ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬਕਾਇਆ ਵਾਧੂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਇਕੱਲੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।

(35) ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਲਈ, ਤਿੰਨ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਮੇਰਾ ਜਵਾਬ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ: -

- (i) ਅਸਹਿਮਤ ਬੀਐੱਸ ਢਿੱਲੋਂ ਮੇਰਾ ਜਵਾਬ ਨਾਂਹ ਵਿੱਚ ਹੈ।
- (ii) ਬੀ ਐਸ ਢਿੱਲੋਂ, ਜੇ. ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ, ਮੇਰਾ ਜਵਾਬ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ।
- (iii) ਬੀ ਐਸ ਢਿੱਲੋਂ, ਜੇ. ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ, ਮੇਰਾ ਜਵਾਬ ਨਾਂਹ ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਐਸ.ਐਸ.ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ, ਸੀ.ਜੇ

Ranjit Ram v Financial Commissioner, Revenue, Punjab and others (G. C. Mittal, J.)

(36) ਮੈਨੂੰ ਜੀ.ਸੀ. ਮਿੱਤਲ, ਜੇ. ਦੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾਵਾਂ ਬੀ.ਐਸ. ਢਿੱਲੋਂ ਅਤੇ ਜੀ.ਸੀ. ਮਿੱਤਲ, ਜੇ.ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਨਿਰਣੇ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਮੈਂ ਢਿੱਲੋਂ, ਜੇ. ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ;

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਹੁਕਮ

(37) ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

(1) ਕਿ ਇੱਕ ਜ਼ਮੀਦਾਰ ਜਿਸਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਪੰਜਾਬ ਸਿਕਿਓਰਿਟੀ ਆਫ ਲੈਂਡ ਟੈਨਿਊਰਜ਼ ਐਕਟ, 1953, ਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਟੈਨੈਸੀ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਲੈਂਡ ਐਕਟ, 1955 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਰਪਲੱਸ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਰਪਲੱਸ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ, 1972 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਖੇਤਰ, ਪੰਜਾਬ ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(1) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਲਈ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।"

ਇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ: -

(2) ਕਿ ਪੈਪਸੂ ਟੈਨੈਸੀ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਲੈਂਡ ਐਕਟ, 1955, ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਿਕਿਓਰਿਟੀ ਆਫ ਲੈਂਡ ਟੈਨਿਊਰਜ਼ ਐਕਟ, 1956 ਦੇ ਨਿਯਮ 8 ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਛੋਟਾਂ, ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਲੈਂਡ ਰਿਫਾਰਮਜ਼ ਐਕਟ, 1973 ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

(3) ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰ, ਜਿਸ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦੀ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਧੀਨ ਅਜੇ ਤੱਕ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਬਕਾਏ ਵਜੋਂ ਵਸੂਲੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਾਰਜਕਾਲ ਐਕਟ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਪੰਜਾਬ ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 15 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਤੋਂ ਵੱਧ

ਹੈ।

(38) ਫੁਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਵਾਬਾਂ ਦੇ 1 ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਾਰੇ ਕੇਸ ਹੁਣ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਵਾਪਸ ਚਲੇ ਜਾਣਗੇ। ਲਾਗਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਰਡਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਐਨ.ਕੇ.ਐਸ

1472 HC—ਸਰਕਾਰ ਪ੍ਰੈਸ, ਯੂ.ਟੀ., ਸੀ.ਐੱਚ.ਡੀ.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਡੋਲਮਿਨ